

Genomförda åtgärder i Hultalycke naturreservat

PM

2026-06-23

Länsstyrelsen Blekinge har hela ansvaret för innehållet (text och bilder) i denna rapport. Innehållet ska inte tolkas som Europeiska unionens eller EU-kommissionens officiella ståndpunkt.

County Administrative Board of Blekinge has full responsibility for the content (text and images) of this report. The content should not be interpreted as the official view of the European Commission or the European Union.

Författare

Jonas Warhammar, Länsstyrelsen Blekinge

Omslag

Hultalycke naturreservat. Foto: Robert Ekholm

Med bidrag från Europeiska
unionens LIFE-program

Innehåll

Sammanfattning	4
Summary	5
Åtgärder i Hultalycke naturreservat	6
Finansiering av åtgärder	6
Åtgärder bekostade av GRIP on LIFE	7
Kunskapsspridning och tillgänglighet	7
Förbättrad infrastruktur och tillgänglighet	7
Ny information om återställd natur	9
Uppföljning av biologisk mångfald	10
Restaurering med muskelkraft	11

Sammanfattning

Hultalycke naturreservat, som ingår i Natura 2000-området Bräkneån, har genomgått omfattande restaureringsåtgärder för att återställa naturliga ekologiska processer och stärka områdets biologiska värden. Arbetet har omfattat både vattendraget och de omgivande landmiljöerna.

I Bräkneån har tidigare påverkade åfåror restaurerats, sidofåror öppnats och kvillområden återskapats för att öka den naturliga variationen i vattenmiljön. Lekbottnar för fisk har anlagts och de hydrologiska sambanden mellan ån och dess svämplan har återställts, vilket möjliggör naturliga översvämningar av fuktängar, svämlövskogar och sumpskogar. Även landmiljöerna har restaurerats genom att granbestånd nära vattendraget tagits bort för att minska förurning och beskuggning, samtidigt som lövträd och våtmarker har gynnats.

Under september 2025 genomfördes dessutom en praktisk restaureringsinsats där stora stenblock återfördes till vattendraget med hjälp av handkraft och enklare redskap. Syftet var att återskapa den naturliga vattendynamik som tidigare påverkats av timmerflottning. Genom att skapa hinder i vattnet bromsades flödet upp och vattennivån höjdes, vilket gjorde att intilliggande strandängar åter kunde översvämmas vid högflöden. Dessa fungerar nu som naturliga vattenfilter som fångar upp sediment och näringsämnen innan de når Östersjön.

Åtgärderna har förbättrat livsmiljöerna för flera skyddade arter, såsom flodpärlmussla, tjockskalig målarmussla, utter och hårklomossa, samt stärkt bevarandestatusen för flera värdefulla naturtyper.

Arbetet har också omfattat satsningar på tillgänglighet och kunskapsspridning inom ramen för projektet Grip on Life. En ny parkeringsyta har anlagts, stigen mot Kvarnbron har förstärkts och en rastplats har totalrenoverats för att bli mer tillgänglig för alla besökare. Informationsskyltar har satts upp för att öka förståelsen för områdets naturvärden och restaureringsarbete.

Som en del av uppföljningen av biologisk mångfald inventerades jordlöpare under våren 2024. Resultaten visade att områden med hög markfuktighet och återkommande översvämningar hade störst förekomst av ekologiskt värdefulla arter, vilket bekräftar att restaureringsåtgärderna haft positiva effekter på naturmiljön.

Samtliga genomförda åtgärder i reservatet har dessutom granskats och godkänts av projektets monitor (granskare), vilket säkerställer att arbetet uppfyller projektets mål.

Projektet har genomförts av Länsstyrelsen Blekinge i samverkan med bland annat Ronneby kommun, Mörrums kronolaxfiske och Högskolan i Kristianstad. Finansieringen har skett genom Naturvårdsverkets våtmarksmedel, medel för skötsel av skyddade områden samt projektet Grip on Life.

Summary

Hultalycke Nature Reserve, part of the Natura 2000 site Bräkneån, has undergone extensive restoration measures to restore natural ecological processes and strengthen biodiversity values. The work included both the river system and surrounding terrestrial habitats.

Restoration efforts in the Bräkneån River included reopening side channels, restoring modified stream sections, creating spawning habitats for fish, and reconnecting the river with its floodplains. These measures allow natural flooding of wet meadows and floodplain forests, improving ecological functions and water retention. Surrounding land areas were also restored by removing spruce stands near the river and promoting deciduous trees and wetlands.

In September 2025, large boulders removed during historical timber floating were manually returned to the river to recreate natural flow dynamics. The restored water flow now supports seasonal flooding and helps nearby wetlands trap sediments and nutrients before they reach the Baltic Sea.

The measures have improved habitats for protected species such as freshwater pearl mussel, thick-shelled river mussel, otter and moss species, while also strengthening several valuable habitat types.

The work also included accessibility improvements and public outreach through new parking areas, upgraded trails, renovated picnic sites and information signs. Monitoring of ground beetles in 2024 showed that wetter areas with regular flooding hosted the highest diversity of ecologically important species, confirming positive effects of the restoration work.

All restoration measures were reviewed and approved by the project monitor to ensure that the project objectives were fulfilled. The work was carried out by the County Administrative Board of Blekinge in cooperation with Ronneby Municipality, Mörrum Crown Salmon Fishery and Kristianstad University, with funding from the Swedish Environmental Protection Agency and the Grip on Life project.

Åtgärder i Hultalycke naturreservat

Inom Hultalycke naturreservat, som utgör en del av Natura 2000-området Bräkneån (SE0410168), har ett samlat paket av restaureringsåtgärder genomförts som omfattar såväl vattendraget som de omgivande landmiljöerna. Syftet har varit att återställa landskapets ekologiska funktioner och återskapa de naturliga processer som är avgörande för områdets naturvärden.

Åtgärder i vattendraget har fokuserat på att återställa dess naturliga struktur och dynamik. Detta har innefattat återställning av tidigare rätade eller påverkade åfåror, öppning av igenlagda sidofåror samt återskapande av kvillområden och en ökad strukturell variation i vattenmiljön. Därutöver har lekbottnar för fisk anlagts för att stärka reproduktionsmöjligheterna.

En central del av arbetet har varit att återskapa de hydrologiska sambanden i landskapet, särskilt den laterala konnektiviteten mellan Bräkneån och dess omgivande svämplan. Genom detta har återkommande översvämningar av mader (fuktängar), svämlövskogar och sumpskogar möjliggjorts, vilket är en förutsättning för att dessa naturtyper ska kunna upprätthålla sina ekologiska funktioner och höga biologiska värden.

Parallellt har åtgärder genomförts i kantzoner och angränsande landmiljöer. Granbestånd i direkt anslutning till vattendraget har avvecklats för att minska försurning och ogynnsam beskuggning, samtidigt som lövträd, särskilt ädellöv och al, har gynnats. Även våtmarksmiljöer har restaurerats för att stärka deras ekologiska funktion och koppling till vattendraget.

Åtgärderna har sammantaget bidragit till att förbättra livsmiljöerna för flera Natura 2000-arter, däribland flodpärlmussla, tjockskalig målarmussla, utter och hårkломossa. Samtidigt har bevarandestatusen för utpekade naturtyper inom området stärkts, såsom mindre vattendrag (3260), fuktängar (6410), lövsumpskog (9080) och svämlövskogar (91E0).

Som en integrerad del av projektet har även insatser för tillgänglighet, kunskapsspridning och uppföljning genomförts. Detta har omfattat anläggning och förbättring av vandringsleder, rastplatser och parkeringar, liksom framtagande av informationsskyltar om de restaureringsåtgärder som genomförts. Åtgärdernas effekter har dessutom följts upp, bland annat med avseende på biologisk mångfald, för att säkerställa måluppfyllelse och bidra till fortsatt kunskapsutveckling.

Finansiering av åtgärder

Åtgärderna har finansierats med Naturvårdsverkets våtmarksmedel för åtgärder i skyddad natur, Naturvårdsverkets medel för skötsel och förvaltning av skyddade områden samt medel från projektet Grip on Life. Tillgänglighetsåtgärderna har skett i samverkan med Ronnby kommun och de har också bidragit med vissa mindre åtgärder.

Åtgärder bekostade av GRIP on LIFE

Kunskapsspridning och tillgänglighet

Syftet med upprustningen i Hultalycke har varit att göra naturen tillgänglig för fler, samtidigt som förståelsen för områdets unika vattenmiljöer stärks. Genom att kombinera fysiska förbättringar med pedagogisk information har vi skapat förutsättningar för besökare att både njuta av området och förstå de viktiga ekologiska restaureringar som gjorts.

Förbättrad infrastruktur och tillgänglighet

För att välkomna besökare har en ny parkeringsyta anlagts. Härifrån har stigen mot Kvarnbron förstärkts ett hållbart underlag som tål vandring i alla väder. En befintlig rastplats har genomgått en totalrenovering där marken jämnats ut och packats för att bli tillgänglig för alla, exempelvis för besökare med barnvagn eller begränsad rörlighet. Den gamla utrustningen har ersatts med en ny grill och nya bänkar, medan äldre miljöfarligt material har forslats bort på ett säkert sätt.

Figur 1. Den övre bilden visar parkeringsytan före åtgärd. Den nedre bilden visar den anlagda parkeringsplatsen samt det nya skyltstället på samma plats. Foto: Sofie Willman, Jonas Warhammar.

*Figur 2. Gångstigen mellan parkeringen och rastplatsen, före och efter åtgärd.
Foto: Andreas Schmidt, Jonas Warhammar.*

Figur 3. Rastplatsen, före och efter åtgärd. Nu med hårdgjord yta, tillgänglighetsanpassade möbler samt en grill. Foto: Andreas Schmidt, Jonas Warhammar.

Som en central del i kunskapsspridningen har en ny informationsskylt tagits fram och monterats vid parkeringen.

[illegible]

9

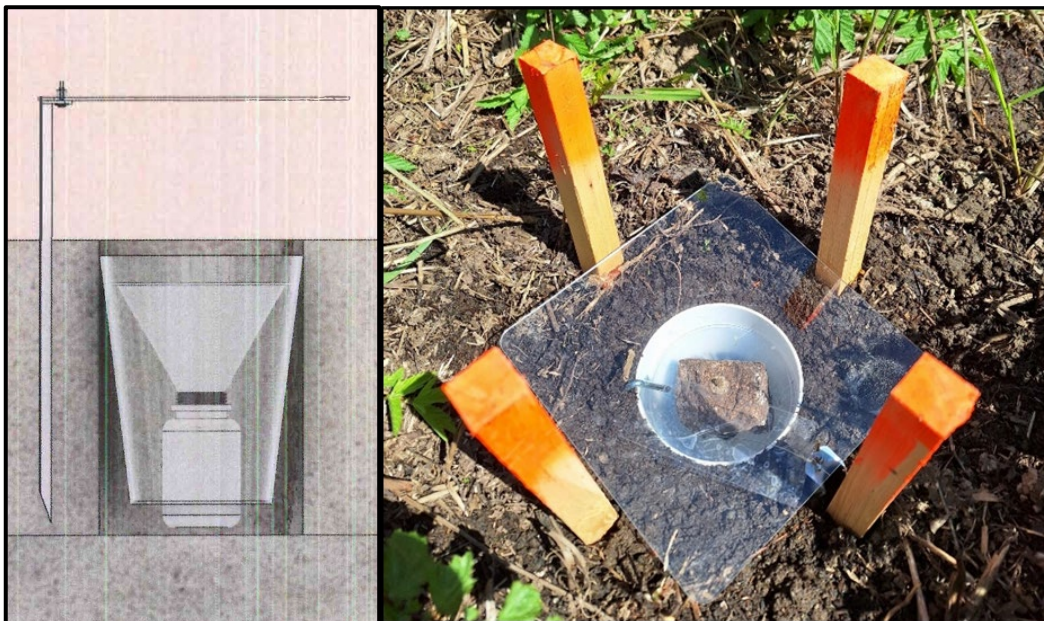
Uppföljning av biologisk mångfald

Som en del av projektet har uppföljning av biologisk mångfald genomförts i Hultalycke naturreservat, med fokus på jordlöpare (Carabidae) som indikatorgrupp. Jordlöpare är känsliga för förändringar i markfuktighet, vilket gör dem lämpliga för att följa effekter av hydrologiska åtgärder.

Under maj 2024 inventerades jordlöpare i tre mader (strandkärr). Resultaten visade att den blötaste maden, längst nedströms, hade störst inslag av ekologiskt intressanta arter, trots kortare provtagningsperiod. Bland annat påträffades bred dyklöpare, en art knuten till mycket fuktiga miljöer, som ofta förekommer tillsammans med den nära hotade brun sammetslöparen.

Resultaten visar att markfuktighet och översvänningspåverkan har stor betydelse för artförekomsten och utgör ett viktigt underlag för att bedöma effekterna av genomförda restaureringsåtgärder.

Hela inventeringsinsatsen är bekostad med medel från Grip on Life. Resultaten från inventeringen av jordlöpare finns sammanställda i en egen rapport.

Figur 6. Till vänster en schematisk bild över de fallfällor som används vid inventeringen av jordlöpare. Till höger en fallfälla nedgrävd, utöver själva fällan ses här även fyra nedslagna stakkäppar tänkta att fungera som ett minimalt viltskydd, en tältpinne som håller fast plastcylindern, samt en flat sten nedlagd i tratten för att undvika att vatten trycker upp insamlingsflaskan. Foto: Erkki Palmu.

Figur 7. Hane av bronslöpare (*Carabus granulatus* L.), Foto: Erkki Palmu.

Restaurering med muskelkraft

Under några dagar i september 2025 genomfördes en praktisk aktivitet för Länsstyrelsens personal i Hultalycke. Syftet var att återföra de tunga stenblock som en gång i tiden rensades bort för att ge plats åt timmerflottning. Till sin hjälp hade deltagarna hartijokiredskap, spett och vinschar. Arbetet var fysiskt krävande, men resultaten blev omedelbara: genom att skapa hinder i vattnet bromsades flödet upp och en ny dynamik uppstod. En nyanlagd tröskel av sten fungerade som en naturlig dämning som höjde vattennivån. Det gjorde att de intilliggande strandängarna återigen kunde översvämmas vid högflöden, vilket förvandlade dem till effektiva vattenfilter som fångade upp sediment, fosfor och kväve innan det nådde Östersjön.

Arbetet utfördes av personal från Länsstyrelsen Blekinge med hjälp av Ronneby kommun, Mörrums kronolaxfiske och praktikanter från Högskolan i Kristianstad. Aktiviteten arrangerades inom projektet Grip on Life, medan arbetstid och övriga kostnader finansierades med andra medel.

Figur 8. Manuellt arbete restaurering av Bräkneån. Foto: Therese Stenholm Asp.

Havs
och Vatten
myndigheten

Med bidrag från Europeiska unionens LIFE-program